

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază,

Prețul inserțiunilor

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Catolicismul își continuă acțiunea nefastă

Catolicismul a fost totdeauna pentru neamul românesc un dușman de moarte. Văzând că nu-l poate desface dela ortodoxia lui, care i-a frământat și stilizat firea și cultura, catolicismul a recurs la un alt mijloc pentru a sparge aci la hotarul lui acest front invincibil al ortodoxiei. Nu pot să-l câștig pe partea mea, îl voi măcina din punct de vedere național, și-a zis catolicismul. Ori cu el, ori peste el, sfărâându-l în picioare, trebuie să ajung în centrul ortodoxiei, punând odată capăt istoriei ei.

Așa se explică de ce catolicismul a fost totdeauna aliatul opresorilor și al dușmanilor noștri, al unguirilor neîmpăcați, aproape de când ne cunoaștem în istorie. Așa se explică de ce catolicismul a luptat în tot felul să ne sfășie, să ne desbina, împrăștiându-ne astfel forța de rezistență. N'a căutat numai să facă anumite părți din românime catolice, lăsându-le în ce privește viața națională în legătură organică cu trupul neamului, ci s'a străduit în tot felul ca să rupă total din comunitatea românească acele părți.

Nimic comun cu ceilalți români, aceasta a fost deviza pe care s'a silit catolicismul s'o acrediteze între românii uniți. Se poate urmări ideea aceasta în toate eforturile catolicismului printre românii uniți.

Dar dacă până în zilele noastre lozincă aceasta asasină a întâmpinat desulă rezistență la cei mai mulți din conducătorii calificați ai uniației, astăzi trebuie să constatăm cu adâncă durere că ea este însușită de însași conducerea oficială a bisericii unite.

Mai zilele trecute un episcop uniat, cunoscut ca un înferbântat și unilateral slujitor al intereselor catolice, a lansat nechipzuita lozincă: nici un învățator ortodox la nordul României și peste tot în parohiile unite.

Și în loc ca necugetata râvnă distrugătoare de neam a acestui episcop să întâlnească, așa cum era de așteptat, un zid de tăcere dezaprobată în cercurile conducătoare ale uniației, iată că lozincă lui e însușită și trâmbițată în foile oficiale ale bisericii unite, spre marea bucurie a catolicismului și a dușmanilor ce ne înconjoară.

«In parohii unite vrem învățatori uniți! să devină fapt împlinit pe toată linia», scrie foaia mitropoliei din Blaj.

Ca mâne vor cere ca și notarii, medicii și ceilalți funcționari dela nord să fie tot uniți. Ca mâne vor pretinde să nu mai apară prin nord și peste tot prin parohiile unite nici un picior de ortodox, nici o carte ortodoxă, nici o porunca Ema-

nată dela oficialități ortodoxe. Vor cere deplină autonomie de București, deplină izolare de românime, pentru că e ortodoxă.

Conducătorii bisericii unite, slugi necugetate ale dușmanilor noștri de moarte, cer ca poporul unit să nu mai primească cultura decât dela acei ce disprețuesc prin educație spiritualitatea românească și credințele ei. Se cere ca cultura românească să se oprească la marginile ținuturilor dela nord și la capul satului unit. Conducătorii uniți vreau să realizeze porunca lui Pius XI, cel cu «regalitatea omenească și pământească» a lui Hristos: poporul catolic să trăiască dintr'o cultură catolică, adică dela Roma, refuzând cultura comună cu poporul din care face parte. Ei vreau să creeze în poporul unit conștiința că sunt ceva cu totul deosebit de românii ortodocși, că nu pot con-

vețui în aceeași localitate cu un român intelectual ortodox, că acela cine știe ce moștră de om imposibil și incapabil este.

Ei vreau să trezească în poporul unit obișnuința de-a evita pe românii ortodocși, de-a se simți mai apropiați de catolicii de alt neam.

Suntem siguri că același episcop și aceiași conducători uniți, cari cer azi să nu mai între picior de intelectual ortodox în satele unite și în nordul pe care uniația l-a desnaționalizat, vor accepta, și chiar vor cere papei, să le trimită franciscani unguri ca învățatori în acele sate. Căci această frație nenaturală e realizată deja în presa unită, în biserică, în congrese, în misiuni, în școlile secundare, unde îi întâlnești pe călugării de neam străin braț la braț cu clericii uniți.

Iată cum vrea catolicismul să rupă dela trunchiul românimeii o bună parte din fiii ei. E momentul să se sesizeze Asociația generală a învățătorilor, Liga antirevizionistă și întreaga conștiința națională în fața marelui primejdii, care ne paște neamul.

Episcopia Maramurășului

Scriam acum patru ani — în numărul pe Decembrie, al Revistei Teologice — despre același subiect care-l punem în fruntea acestor rânduri. Și, după ce am aliniat o seamă de argumente grele la cântar, cari pledau pentru imediata fundare e episcopiei Țării Maramurășului, ne rugam frumos mai marilor guvernului, să nu mai zăbovească cu împlinirea unui act de mare dreptate istorică pentru oropsitul corn de țară dela miazănoapte.

De atunci a trecut destulă vreme. Și nu s'a urnit nimeni. Măcar că argumentele noastre încă mai stau pe picioare. Poate mai țepăn ca atunci. Invocam, în sprijinul tezei pe care o susțineam nu fără suficientă căldură, oarecari calcule aritmetice, de procentaj, între noi și frații din strana stângă. Căroră Concordatul de pomină cu care ne-am legat demnitătea noastră românească la ieslea Vaticanului, le a dăruit episcopia ce se cuvenea Bisericii neamului. Socoteam că vom căpăta dreptate cu «aritmetica». Care plesnește peste obraz toate considerentele lăaturalnice ce zac la temelie episcopiei uniate de Baia-Mare.

Acum, eu unul, am început s'o slăbesc cu asemenea argumente. Ca să nu se spună că Biserica aceea căreia-i slujesc, umblă să tragă apa la moara ei, ci la moara Neamului românesc abatem apa ce ni se cuvine, așa cum Biserica de lege românească a făcut totdeauna.

Iar dacă scriem din nou, n'o facem deaceia că Congresul național-

bisericesc, în cea de-a zecea sesiune a lui, a schițat un pas ce făgăduiește fundarea episcopiei Țării Maramurășului. Nici n'avem vreun candidat de plasat într'un jeț arhieresc. Ci fiindcă știm că la noi, după obiceiul pământului, sunt date curând uitării cele mai atrăgătoare proiecte, țâșnite din entuziasmul și patriotismul celor mai frumoase zile de împreună lucrare pentru binele țării. Așa încât, de pe partea aceasta nu ne prea facem iluzii. Căci ce naște Biserica, îngroapă degrabă politica.

Așa și aici. Era datoria Bisericii să arate nevoia reinvierii episcopiei maramurășene dar, pe de altă parte, e interesul statului s'o cheme la nouă viață. Acest stat se dovedește leneș și zăbavnice oridecătore și chemat să protejiască elementul pământean în toată puritatea lui inițială. El nu pricepe nici pe departe aceste lucruri în veacul al XX-lea, cum le înțelegeau voievozii maramurășeni acum șapte-opt veacuri. Aceia, cu puterea unui prefect din zilele noastre, fundează episcopie, când statul românesc nu cutează, cu toată imensa i putere și posibilități, să-și ia înapoi moștenirea lăsată lui de binecredincioșii voievozi ai Țării Maramurășului.

Căci iată că episcopia reinviată o să stee întâi de toate în slujba contopirii sufletești a acestui neam, dirigând multe din rănile și neajunsurile zilelor trecute. Ca să-și justifice prin aceasta existența, îndeosebi înaintea celor mai puțini sensibili față de reparațiile năpăstuitelor așezăminte de

reazim ale legii strămoșești în cele trecute vremi.

Că aceasta va fi misiunea ei, n'o spunem numai noi. Și e bine că o mai spun și alții. Și iată ce spun alții. În ziarul «Curentul» din 14 Nov. a. c. redactorul pentru Ardeal și Banat, dl Pompiliu Serbescu, publică o cât se poate de interesantă anchetă, pe care o întitulează: «Revenirea în masă la ortodoxism, în Maramureș».

Domnia Sa, aduce un mișcător omagiu «misionarilor anonimi» cari, de șaisprezece ani de zile duc o luptă titanică de readucere a poporului sub scutul ortodoxismului strămoșesc. Numeste aici, de pildă, pe țăranul călugăr și preot, ca pe un neostenit propoveditor al acestui sacru ideal.

Mărturisesc că, personal, am puține date asupra situației numerice, morale și materiale a strănepoților lui Dragoș Vodă. Deaceia, ancheta dlui Serbescu, pentru mine constituie o adevărată revelație. Deaceia, mai stăruiesc asupra ei.

În Maramurăș — spune Dsa — la 1918, nu exista nici o parohie ortodoxă-română.* Azi avem 17 din acestea, pe deplin organizate, și un protopopiat. Faptul că ele au fost organizate și redacte menirii lor fără sprijinul statului român, Dsa îl numește *minune*. Și bine îl numește.

Citez textual: «Dintre cei 17 preoți existenți azi, numai o extrem de mică parte sunt plătiți de stat; iar dintre bisericile înălțate, foarte puține sunt blagoslovite cu bunăvoința bugetului național. Mizeria unora dintre preoți și a celor mai multe din parohii este de nedescris. Am găsit în Maramurăș un preot ortodox nevoit a primi mila preotului unit. Am mai găsit un altul care trebuie să cerșească hainele necesare cu cari să se îmbrace. Am găsit parohii lipsite de banii pentru cumpărarea celor necesare ofierii serviciului divin».

Și a mai găsit acolo un părinte protopop Munteanu și un prefect, dl Lucescu, cari, secondați de bunii români din loc, nu și-au dat pace până n'au dobândit un loc în inima Sigetului, pe care se va zidi o măreață catedrală ortodoxă. «O fi inestetic... o fi nu știu cum locul acesta, nu ne interesează — scrie dl Serbescu. Cupola credinței strămoșești reinviată în Maramurăș, trebuie însă în orice caz înălțată acolo unde o poate vedea toată lumea».

Mai importantă decât aceste date, este desigur constatarea făcută de ziaristul pomenit privitytor la dispariția românilor de pe plaiurile maramurășene. Mă simt îndemnat să citez iarăși:

«Acțiunea de revenire la ortodoxism a scos la iveală în Maramurăș lucruri extrem de importante. Astfel recensământul general al populației din fosta monarhie habsburgică, efectuat în 1900, arată 797 suflete românești în comuna Coșteiu. Azi nu mai există aici nici un român. Unde

* Informația nu e exactă. Și înainte de război aveam în Maramurăș două parohii, în Săcele și Dragomirești. *Nota Red.*

sunt românii? Unde au dispărut, când existența lor e dovedită cu însăși datele recensământului maghiar?

Nu există altă explicație decât aceea că a lipsit aici, ca și în alte părți, scutul protector al bisericii strămoșești.

În același timp — poate în același ceas — când dl Serbescu scria acestea, P. S. Alexandru Rusu al Băii-mari cerea să fie legată la mâni biserica dominantă, cu propaganda ei, dacă statul român vrea să mai aducă vreodată la românism pe cei înstrăinați din pricina părinților adoptivi ai bisericii P. S. Sale.

Noi am da un sfat P. S. Sale, dacă va vrea să-l primească:

— Cumpără-l, Prea Sfințite, pe dl Serbescu și pe cei asemenea Dsale, ca să tacă; vezi cum Te scoate de pagubă!

Incheiem:

Episcopia Maramurășului trebuie reînființată fără zăbavă. În interesul statului român, în interesul românismului. Iar dacă această legitimă dorință întârzie să se împlinească, aș vrea să văd Biserica mea, ologită și ultragiată de politica neghioabă de după război, întinzând cărțile celor ce-au rănit-o de-atâteori, într'un gest de supremă demnitate.

Căci am văzut de repetateori cum alții, cu gesturi patetice, câștigă totul. Iar noi, cei cari tăcem prea mult... noi încă n'avem episcopie în oropsitul corn de țară al Maramurășului.

Doamne, cum de nu se scoală voievozii! Și cum ai învățat urechea noastră, inima noastră ca să n'audă îndemnul lor, regretul lor, poate blestemul lor — de dincolo de mormânt!

GRIGORIE T. MARCU

Alegeri de episcopi. S'au trimis convocări membrilor colegiului electoral pentru: alegerea episcopului, pe seama eparhiei *Aradului*, pe ziua de Marți 10 Decembrie c., ear pe seama eparhiei *Hotinului* pe ziua de Miercuri, 11 Decembrie 1935.

Marele congres economic al Ardealului și Banatului se ține Joi, în 28 Nov. 1935, la Cluj, unde se va dezbate modalitatea refacerii creditului românesc în acest finit. E de dorit ca la acest congres, la care se poate călători cu reducere de 50 la sută pe CFR, să participe cât mai mulți cărturari și popor.

Desiderate și mijloace

În *Telegraful Român* Nr. 44 a. c. se publică concurs pentru parohiile cl. III-a: Socet cu filiile Poiana-Rechișului și Runcul-Mare, apoi Poienița-Tomii cu filiile Feregi și Merișorul de munte. Un complex de șase comune de munte, cu o numire fiecare atât de frumoasă și specifică românească, izolate și părăsite. Șase comune ort.-românești pure, în care numai în trecut a pus piciorul jandarmul unguresc de tristă memorie, comune, în care urmașii lui Iuda tot numai în trecut s'au plimbat cu ocazia exploatarea pădurilor, care sânt fala și speranța acelei populații. Situați la o depărtare de mai multe zeci de km. dela calea ferată și dela șoselele naționale, locuitorii acestor comune trăesc din economia de vite, în speță oieritul, și din munca manuală la exploatarea de păduri. Pânea și-o câștigă lucrând în dijmă pe valea Murașului, la peste 40—50 km distanță. Așezați pe culmi, locuitorii acestor comune se apără contra intemperiorilor în case de lemn, care de regulă constau din două odăi sub același acoperiș. Într'una sânt adăpostite vitele, în a doua stăpânul, cu întreaga familie, stătătoare adese din 8—10 membri. Dacă se întâmplă că în timpul iernii să i se sporească vitele, — vițelul, mielul sau purcelul sânt trecuți în odaia de locuit a stăpânului. În astfel de împrejurări, — deși peste zi trăesc în cel mai curat aer, — locuitorii lor peste noapte lasă mult de dorit. Subalimentația și lipsa de igienă se reflectează în tuberculoză și alte boale ce le decimează rândurile. Noțiunea de medic și medicamente este abea cunoscută.

Cu toate acestea, populația dela munte continuă să rămână elementul conservator pronunțat al sentimentului național, păstrătoare de frumoase obiceiuri moștenite; și, mai presus de toate, această populație este cea mai legată de credința sa străbună, pe care și-a păstrat-o cu toată sfințenia. Această credință a fost în trecut pavăza sa, precum tot în ea află rostul existenței sale și de ea își leagă speranța de mâne.

Șase comune, curat românești, de religie ortodoxă, vegetează în mizerie materială și se sbat în întunerecul neștiinții. Acești adevărați ortodocși și buni români sânt lăsați în grija sorții. Și cazul nu este izolat. Majoritatea absolută a comunelor noastre, sărace și îndepărtate de centre și căi de comunicație, este la fel.

Dacă posibilitățile de sprijin material, din partea celor chemați, sânt reduse, rezervele și izvoarele de ajutor moral de care dispune biserica noastră dreptcredincioasă sânt și trebuie să fie inepuizabile. Este locul și timpul deci să trecem

la fapte concrete, desfăcându-ne de ceea ce este nesănătos și nepractic. Dacă se va continua cu sistemul ca toate parohiile să fie întregite numai prin concurs, vom ajunge cu timpul ca nu numai comunele îndepărtate să rămână neîntregite, ci și de acelea care au situație materială și topografică mai favorabilă.

Dacă tinerii candidați nu sânt dispuși a-și depune candidaturile pentru parohii sărace, este căderea celor în drept să-i aducă la realitatea că: drepturile sânt susceptibile de obligamente.

În toate parohiile sărace și îndepărtate ar trebui să se înlocuească alegerile prin numire făcută de chiriarh, conform art. 114, al. h) din „Statutul” bisericii noastre, și după cum reese din întreaga economie „Legii și Statutului” pentru organizarea bisericii ortodoxe române, din 6 Mai 1925.

Numai după un stagiu de 5 ani de apostolat, să poată avea cei astfel numiți dreptul de candidare la altă parohie, dându-li-se în această formă posibilitatea ca atunci când încep greutățile familiare să-și aranjeze situația conform necesităților reclamate de viitorul lor.

Efectele înlocuirii candidaturilor, cu numiri din oficiu, sânt multiple: Aplicându-se sistemul rotațiunii, aceste parohii nici odată nu vor fi lipsite de păstorul sufletec. Se pune capăt neînțelegerilor ducătoare la dușmăni dintre credincioși, născute în deosebi cu ocazia alegerilor de preoți. Tânărul numit, viguros și bine pregătit, va fi pus în ogrorul unde este reclamat. Procedul este echitabil și din alt punct de vedere: Azi, administrarea parohiilor de acest soi, este încredințată preoților bătrâni, cari cu anevoie înfruntă greutățile împreunate cu administrarea filiilor situate la mari distanțe. Acestor veterani ai bisericii noastre li se cere un exces de încordare, în vreme ce tineri plini de viață stau neactivi.

În schimbul jertfei ce se va impune acestor tineri apostoli ai bisericii, să li se dea modestă recompensă materială de a-și primi salariul întreg, fără nici un fel de reducere.

Edificiile fostelor școli confesionale, proprietatea bisericii, să fie puse la dispoziția acestor preoți; ear acolo unde acestea lipsesc, să se ridice case parohiale potrivite.

Dacă în restimpul celor 5 ani preotul s'ar aclimatiza mediului și ar dori să rămână acolo, să fie liber a-și continua activitatea pe loc, conform normelor generale.

Silviu Olariu

membru al adunării eparhiale

Nr. 10.705—1935

Aniversarea alipirii Ardealului la Patria mamă

Ziua de 1 Decembrie se va prăznui și anul acesta prin slujbă religioasă, cu predică ocazională în toate parohiile noastre, întru aducerea aminte cu recunoștință a evenimentului istoric dela 1 Decembrie 1918, petrecut în Alba-Iulia, când Ardealul desrobit s'a unit cu Patria mamă.

Acea zi e peatra de hotar între trecutul de suferință și era nouă a libertății naționale. Prăznuirea zilei de 1 Decembrie să fie un act de mulțumire către Tatăl ceresc, care a inspirat poporul și pe conducătorii lui la fapte nobile, și Duhul Domnului să ne călăuzească pe căile Lui, spre mărirea lui Dumnezeu și înflorirea scumpei noastre Patrii.

Sibiu, 18 Noembrie 1935.

Consiliul arhiepiscopesc

I. Petrovici și N. Bagdasar, Manual de psihologie. — I. Petrovici și Ioan F. Buricescu, *Logică.* — Două manuale acum apărute, cel dintâi în a 3-a ediție, al doilea în prima ediție, aprobate de ministerul instrucțiunii și menite pentru clasele de liceu, sânt alcătuite, în colaborare cu doi domni profesori, de un distins bărbat al școlii în același timp academician și profesor universitar la Iași, dl I. Petrovici, cunoscut ca unul dintre filosofi și pedagogii noștri, „care atribue, între altele, filosofiei și menirea de-a sprijini credința religioasă”.

Lucrările sale didactice, întocmite conform programei liceelor, sânt întâmpinate cu deosebită mulțumire în învățământul secundar ca foarte potrivite pentru începători.

Lecțiile din pomenitele manuale de Psihologie și de Logică reprezintă de altfel starea actuală a acestor ramuri de filosofie, — lecții pe care vremea le va putea desăvârși și mai mult.

Domnii profesorii, cari vor introduce și vor experimenta manualele dlor I. Petrovici, N. Bagdasar și I. F. Buricescu, au prilej de a se rostii, semnând îmbunătățirile indicate pentru viitoare ediții. Aceasta este și dorința autorilor.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

FOIȘOARA

Vedeniile sfinților și ale misticilor

(4) Trad. de Zinaida Vințan

Ființele spirituale altfel n'ar putea să fie cunoscute de om.

Quercy se apropie foarte mult de teoria dezvoltată de mine, despre intruparea locuitorilor cerești în chipurile imaginației. E posibil că deosebirea între păreri noastre să fie numai următoarea: eu, ca intuitivist, consider calitățile sensoriale ce vin în memorie ca transsubiective și în acest sens li dau imaginii un caracter real. Quercy, spune referitor la viziunile sfintei Tereza, că dacă ea a fost în aceste momente hipnotizată, atunci hipnotizorul ei a fost însuși Dumnezeu. El explică viziunile prin faptul, că Dumnezeu influențează asupra activității noastre, referindu-se la cuvintele lui Ion Dela Cruce: „Deus omnia movet secundum modum eorum”. Mecanismul viziunilor, spune el, e același ca și cel al halucinațiilor; dar totuși trebuie să facem o deosebire radicală între viziunile naturale (halucinațiile), demonice și dumnezeiești, având în vedere cauza ce

influențează în asemenea momente asupra trupului nostru. În cazul unei viziuni condiționate de acțiunea divină, mecanismul procesului nostru e pătruns de prezența Lui.¹

Reprezentările intelectuale pot fi explicate prin influența directă a lui Dumnezeu, sau a membrilor Impărăției cerești asupra omului, care influență provoacă pe om să-și concentreze atenția asupra lumii Dumnezeiești transsubiective, ținând în seamă firea ei nesensorială, sau cuprinsul nesensorial al adevărului, comunicat omului din această sferă.

Din cele spuse mai sus e clar, cum trebuie să privim concluzia finală a lui Delacroix din prețiosul său studiu „Etudes d'histoire et de psychologie du mysticisme”. Analizând experiențele misticilor geniali cu cea mai mare largime de orizont și recunoscând caracterul lor înalt, el conchide totuși, dupăcum se vede, în sensul psihologist că: aceste diferite arătări în conștiința misticilor trebuie să le explicăm printr'o activitate a subconștientului.² Că domeniul subconștientului joacă un mare rol aci, n'avem nici o îndoială. Dar deabia acolo unde se oprește Delacroix, se naște problema fundamentală și hotărătoare: avem aci de a face numai cu o activitate subiectivă a

¹ P. Quercy, pg. 185, 336 urm.

² pg. 405 urm.

subconștientului, sau prilejul pentru aceasta îl dă o influență supralumească asupra omului, reprezentările contemplate fiind cea mai înaltă realitate, transsubiectivă? Un răspuns la această întrebare în sensul pur psihologic n'ar putea fi complet. Orice fenomen din conștiință având caracterul a „ceva ce mi se dă mie”, este manifestarea eului meu. Dar el poate proveni dela vre-un factor substanțial de tip inferior eului omenesc, dela vre-un factor ce se află în complexul trupului nostru, de ex. dela vre-unul ce dispune de oarecare centru nervos. Dacă admitem o asemenea posibilitate, atunci evident că e posibil să mi se dea în conștiință și manifestările altor factori cari se află mai presus de eul omenesc, sau alături de el, cari factori au intrat în legătură strânsă cu el numai pentru un timp scurt.

Multe vedenii au caracter simbolic, conținând în ele expresia unor astfel de adevăruri și aspecte ale lumii sau ale vieții dumnezeiești, cari nici nu pot fi date altfel în imagine, decât în mod simbolic. De aici rezultă că asemenea imagini nu sânt decât produse subiective ale „eului” omenesc. Ele pot fi „simboluri reale”, apariții simbolice concrete din lumea dumnezeiască.² Fer. Seuse de ex. a văzut odată pe Hri-

² Despre simbolismul real, vezi N. Berdiaev „Filozofia spiritului liber” v. I., 101 urm.

stos și o mulțime de oameni, ca mădulare ale lui.³ Sf. Tereza spune, că prin vederea omenității lui Hristos, nu rare ori a ajuns la pătrunderea tainelor Dumnezeiești.⁴

De multe ori lui Swedenborg i se descopereau idei admirabile, după profunzimea lor, în forma unor întâmplări concrete. Astfel odată el și-a pus întrebarea: cum se poate ca harul lui Dumnezeu să admită ca spiritele rele să fie permanent în iad? „Abia m'am gândit la asta”, spune Swedenborg, „și unul din îngerii, din partea dreaptă inferioară a raiului, s'a aruncat repede în jos, în regiunea împărăției marelui Satana, și a luat de acolo, după porunca lui Dumnezeu, pe unul din spiritele cele mai rele, ca să-i procure fericirea cerească. Dar, mi-a fost dat să văd, că cu cât se apropia îngerul de sferile cerești, cu atât mai mult prizonerul lui își schimba expresia feței sale plină de mândrie, într'una plină de suferință, iar trupul lui din ce în ce se negrea. Când, cu toată opoziția lui, ajunseră în cerul din mijloc, l-au cuprins niște convulsii grozave; din înfățișarea și din mișcările lui se vedea, că suferă cumplit, insuportabil. Când s'a apropiat de regiunea din centrul cerului, i-a ieșit limba mult afară ca la un câine foarte obsit și setos, iar ochii i-au crăpat ca un jar ar-

³ II, 25.

⁴ Cap. XXII, 280.

Probleme-Recensii-Comentarii

Câteva cuvinte despre Istoria Bisericii și a vieții religioase a românilor din Transilvania și Ungaria, de Ștefan Meșu, vol. I (Până la 1698). Ediția II. Sibiu, 1935. Editura Librăriei Arhidiecezane. Un volum de 596+XXXVI pp.

DL Ștefan Meșu este unul dintre distinșii noștri istorici care cu multă osârdie își închină munca în slujba bisericii și a neamului.

Opera sa, acum apărută, se însirue între cele mai prețioase producții de istorie bisericească română.

„Sânt cărți pe care le citești cu respirația reținută, cu o curiositate mereu crescândă și cu o potolire a setei suflătești atât de întăritoare, încât numai regretul că te apropii de sfârșit mai micșorează bucuria neîntrerupt împăspătată de fiecare pagină”.

O astfel de care este și istoria bisericii române din Ardeal, de Ștefan Meșu.

Răscolindu-o, filă cu filă, ni se redă oglinda vremurilor apăsătoare în care s'au sbătut marii înaintași, când ispitele și violențele se țineau lanț, — dar când n'a lipsit reazimul credinței ducător la isbândă finală.

Cărțile de acest fel își zidesc altarul, când prinusul amintirii se aduce pentru ierarhi, preoți, mireni, găsindu-și cu toții întâlnire pe câmpiile hârtiei, într'o păstrare ce cuprinde veșnicile.

Luminoasele expuneri ale dlui Ștefan Meșu nu pot fi cuprinse în rândurile unei scurte recenzii. Cartea sa trebuie citită cu răgaz, de orice cărturar român, dată fiind importanța ei covârșitoare.

Opera, atât de masivă, este însoțită de ilustrații și planșe: isvoade vîi, care au ajutat pe iscusitul autor să ne redea un tot unitar și solid documentat.

Dar opera sa are importanță mai ales în timpurile de acum, când dușmani neimpăcați voiesc să ne sdruncine starea noastră și drepturile dobândite cu prețul vieții de martiri a fiilor bisericii ortodoxe a Ardealului.

Luați și citiți cu atât mai vărtos această vastă și valoroasă lucrare.

Pr. Miron Maier

De ce s'au desnaționalizat mulți români maramurășeni? — Un memoriu, adresat guvernului de episcopul din Baia-Mare, Dr. Alexandru Rusu, și publicat de curând în mai multe gazete, se preocupă și de readucerea românilor desnaționalizați ai Maramurășului la patrimoniul național român.

P. S. episcop dela Baia-Mare, în răvna

sa mai catolică decât a papei, afirmă că înființarea episcopiei ortodoxe române în Maramurăș ar constitui una din piedecile revenirii românilor maramurășeni la patrimoniul nostru național.

Deși este lucru arhicunoscut, că biserica greco-catolică din Maramurăș a pricinuit în largă măsură înstrăinarea multor fii ai neamului din țara lui Dragoș Vodă, totuș ca reimpăspătare de amintiri dure-roase reținem o dovadă a unui martor ocular, care într'o revistă bisericească („Biserica și Școala” din 17 I. c.) scrie următoarele:

Inainte cu un sfert de veac scriitorul acestor constatări dureroase, a participat la o serată a studentilor teologi dela Gherla.

Spre profunză lui decepție a constat că viitorii luminători ai oropsitului popor român din Maramurăș vorbeau între olaltă unguerește. Tot așa preoțimea și cei dela episcopia greco-catolică în frunte cu episcopul, unde corespondența se făcea în unguerește, erau porniți pe panta maghiarizării.

Sufletul și inima lor erau altoite cu sentimente unguerești. O mulțime de viitori preoți și intelectuali se căsătoreau cu ungueroici romano-catolice, căci, — ziceau ei — catolicii se pot căsători între olaltă. Vă rugăm să spuneți, ce bagaj de merinde și ideal românesc duceau acei preoți în mijlocul enoriașilor? N. mic. Devenind casele lor focare de înstrăinare, sârmanul popor nu mai avea nici o legătură cu acele case. Cunoaștem o mulțime de intelectuali ungueri și chiar preoți romano-catolici revizionisți, ai căror părinți au fost preoți greco-catolici. Ei spun că mamele lor fiind catolice, ei, copii, au urmat religia catolică.

Iată cauzele desnaționalizării multor români din Maramurăș? Biserica nu și-a făcut datoria: să le ocrotească limba și credința românească.

Ceea ce însemnează că revenirea românilor înstrăinați din Maramurăș, la patrimoniul național, se va face numai prin biserica noastră ortodoxă română. Rostul înființării episcopiei noastre în Maramurăș este, prin urmare, nu numai îndreptățit, ci și foarte necesar.

Cultură prin credință. — Studenții dela București, au cerut înaltului for, să se înceapă cursurile universitare cu „slujbă religioasă”. Este atât de îmbucurător că sufletul tineretului s'a putut smulge din toropeala uitării de Dumnezeu — de care se pare că erau cu-

prinși și dascălii lor — și s'au gândit, că e bine să ceară ajutorul divin, aducător de roade, în pragul unui nou an școlar.

Doar și cea mai înaltă instituție de pregătire a neamului are lipsă de ajutorul divin.

Cât de în nota sufletului poporului nostru, care trăiește azi vremea unei întăriri în credință alături de minunile dela Maglavit, este această dorință spontană a tineretului, și cât de departe este ea de rătăcirea unui oarecare zis conferențiar universitar, care în locul slujbei religioase ar vrea să ducă tineretul să se uite la râme, ca să facă știință. Ce știință obtuză!

Cultură prin credință a fost lecția ția istorică de propășire a popoarelor; n'ar strica nici azi universității noastre dacă ar purta pe ea o sfântă cruce, iar în incinta ei o sfântă capelă. — V. C.

Cercuri religioase. — Preoțimea cercului religios Geoagiu-Suseni s'a intrunit în ședință la praznicul Sf. Arhangheli Mihail și Gavril a. c. în parohia Geoagiu-Suseni, sub președinția părintelui Teodor Glodean.

Credincioșii, încunoștințați despre aceasta, la primul dangăt al clopotelor s'au prezentat în număr însemnat. Fiind și hramul bisericii, acest praznic au ținut să-l serbeze în mod solemn.

Intr'o atmosferă de adâncă pietate s'a slujit utrenia și sfânta liturghie, de preoții cercului, cari s'au prezentat în număr complet.

La priceasnă vorbește părintele Alex. Iacobescu, despre existența ingerilor, serviciile ce ni le aduc și datorințele noastre față de ei.

Fiind onomastica și aniversarea a 14 ani de vârstă a Marelui Voevod Mihai, moștenitorul tronului, la sfârșitul sfintei liturghii s'a slujit un Tedeum pentru sănătatea și viața sa îndelungată.

După ce se oficiază parastas pentru odihna sufletelor unor repausați, urmează conferința părintelui Vasile Glodean jun. despre: „Ce am văzut la Maglavit?” Cu date precise vorbește despre minunile ce a văzut Sf. sa acolo și ce ne predică ciobanul Petrache Lupu. Arată credincioșilor că dușmanii bisericii și aci s'au ivit, contestând minunile ce se fac.

La sfârșit vorbește părintele Teodor Glodean, îndemnând credincioșii să urmeze poruncile bisericii și totodată mulțumind preoților cercului pentru cuvintele instructive ce le-au rostit.

Pr. A. Iacobescu

— Marți 5 Noemvrie 1935 s'a ținut, în parohia centrală Sercaia, conferința pastorală de toamnă a preoților tractului Olt.

Problemele, de mare interes, s'au dezbătut de preoțimea tractuală cu temeinicie și atențiune. Cuvântarea de deschidere a P. Cucernicului părinte protopop Valeriu Judele, plină de imagini grăitoare și ncheagată într'o formă aleasă, a impresionat preoțimea tractuală.

S'a citit apoi de cătră păr. Ilarion Cocan-Mândra conferința „Despre francmasonerie”. Conferențiarul, cetindu-ne o instructivă conferință, arată originea francmasoneriei, organizația ei internațională, scopul și metodele de acționat. La discuția deschisă asupra acestei teme iau parte preoții D. Chiușdea, I. Călin, Sp. Cosma și părintele protopop V. Judele, cari completând cele expuse de conferențiar arată pericolul ce-l prezintă și n' țara noastră această asociație secretă.

Potrivit ordinului Consiliului arhiepiscopesc Nr. 6281—1935 punct VII și-au prezentat preoții tractuali dările de seamă asupra cărții: „Istoria Bisericii și a vieții religioase a românilor din Ardeal”, de părintele Ștefan Meșu, iar Pr. Nic. Roșca și D. Ciuleiu le-au citit. Preoții arată marea valoare a operei pentru toți cei doriți să cunoască trecutul nostru bisericesc, sbuciumat și glorios.

Păr. I. Călin citește programa tip pentru activitatea ce este a se desfășura în anul viitor în cercurile religioase din tract cu întregirea căreia a fost însărcinat de Prea Onor. oficiu protopopesesc, programă care, amănunțit discutată, se găsește aplicabilă și se adoptă pentru cercurile din tract.

Trecându-se la reorganizarea despărțământului „Olt” al asociației clerului „A. Șaguna”, este reales președinte părintele protopop Valeriu Judele, secretar părintele Ioachim Călin. Se mai aleg, pe o nouă perioadă, trei preoți misionari tractuali în persoana C. preoți: D. Chiușdea, I. Cocan și I. Călin.

— În ziua de 13 Noemvrie c. s'a ținut conferința de toamnă a preoților ortodocși români din protopopiatul Mediaș. S'a început cu serviciul divin: utrenie, sfânta liturghie, și parastas pentru preoții repausați din tract.

La priceasnă a predicat părintele D. Filimon (Dârlos).

Trecând la sediul protopopesesc, la ora 12 a. m., P. C. Sa părintele prof. I. Crăciun, prin cuvântul său de deschidere, a stăruit asupra rolului misionar ce trebuie să îndeplinească preotul pe teren religios, cultural, național și social.

Intrându-se în ordinea de zi, păr. A. Suci (Agârbici) citește darea de seamă asupra cărții dlui Ștefan Meșu: Istoria bisericii și a vieții religioase a românilor din Transilvania și Ungaria, arătând capitol de capitol părțile ei mai

zător. Mi s'a făcut milă de el și am rugat pe Dumnezeu să poruncească să-i dea drumul. Și când, după porunca lui Dumnezeu, a fost eliberat, s'a aruncat cu corpul în jos, cu o repeziune atât de mare, încât abia am putut zări, cum i-au strălucit călcăiele lui extrem de negre. Astfel mi-a fost sugerat faptul, că prezența cuiva în iad sau în rai, nu depinde de voia lui Dumnezeu, ci de starea internă a ființei respective, și mutarea după voia altuia din iad în cer, ar fi tot atât de chinuitoare pentru cei mutați ca și mutarea din cer în iad. Și astfel am înțeles că eternitatea iadului pentru cei ce-și găsesc acolo desfătarea lor, corespunde tot așa de mult înțelepciunii ca și Bunătății Dumnezeiești”.⁵ Trebuie să notăm, ca Swedenborg a avut în conștiința sa multe descoperiri sub formă de „grăire lăuntrică” cu ființele din alte lumi.⁶

Până acuma a fost vorba despre vedeniile de imagini trupești pe cari nu le putem explica altfel decât ca niște comunicări, individuale, singuraticale ale vre-unei persoane de aici cu cealaltă lume. Prin aceste comunicări în cele mai multe cazuri se dă mângăiere, îmbărbătare, învățătură unei anumite persoane, dar uneori prin această persoană se fac și descoperiri lumii

⁵ Arcana coelstina, anexa memorabilia.

⁶ Lamm, 236.

întregi, d. ex. prin prorocii din biblie. Dar aceste apariții individuale de imagini trupești corăspund la ceva real: membrii împărăției lui Dumnezeu și însuși capul ei, cuvântul Dumnezeiesc, are de fapt, întrucât el este Dumnezeu-om, Isus Hristos, trup iluminat purtător de Duh, ceea ce nu e lipsit de importanță și pentru însăși împărăția lui Dumnezeu: în această corporalitate împărăția lui Dumnezeu posedă toată plenitudinea existenței și frumusețea absolută.

Fără îndoială, fiecare din noi în măsura iubirei sale față de bine, sau în măsura trebuinții lui după revelații, se împărtășește mai mult sau mai puțin de vederea unor raze ale acestei împărății, d. ex. în acea contemplație spirituală a frumuseților naturii, sau a frumuseții omului, care ne umple sufletul de siguranța neclintită a existenței lui Dumnezeu și a împărăției Lui. Dar viziunea mai adâncă a acestei împărății, ce trece pe om în regiunea celorlalte lumi, pretinde o astfel de organizație psiho-fizică, care se deosebește mai mult sau mai puțin de aceea pe care o socotim pentru om normală. De fapt, dacă pentru perceperea lumii dinafară servesc ca stimulent excitările sistemului nostru nervos, condiționate de lumea externă, e clar că acest sistem nervos, precum și corpul întreg, trebuie să se deosebească de tipul general omenesc la persoanele înze-

strate cu o susceptibilitate mai înaltă, ce tind spre o altă lume, fie această lume superioară (din împărăția lui Dumnezeu), fie inferioară (impărăția răului). Dostoevski a exprimat foarte clar gândul acesta, prin cuvintele lui Svidrigailov, care s'a împărtășit de împărăția răului. Svidrigailov judecă astfel: Ei spun „tu ești bolnav, prin urmare tot ce îți se pare ție e un delir prin care nu cunoști nimic din existență”. Dar aceasta nu e logică solidă. Admit că viziuni au numai bolnavii; aceasta însă dovedește tocmai că viziunile nu se pot arăta decât bolnavilor, dar nu că ele nu există.

Teoria viziunilor, analogă cu aceea pe care am dezvoltat-o, s'a născut și în mintea lui V. Soloviev. Aceasta o putem vedea din cele povestite despre el, de prietinel său, contele E. Trubețoi: „Desdediminează, imediat după ce s'a trezit, i s'a arătat un om oriental cu un turban în cap. Omul a pronunțat o absurditate nemaipomenită referitor la articolul, recent scris de Soloviev despre Japonia („ai plecat pe drumuri, ai cetit despre budism, iată budism”) și l-a împuns în stomac cu o umbrelă neobișnuit de lungă. Viziunea a dispărut, iar Soloviev a simțit o durere vie în regiunea ficatului ce a durat trei zile”.

Răspuns la întrebări catihetice. — Publicăm dintr'un articol, primit dela Pr. Nicolae Crișmariu din Timișoara, următoarele:

În Numerele 7—8 de lunile Iulie—August a. c., ale Revistei „Bis. Ort. Rom.” s'a comunicat tabloul manualelor aprobate de Sf. Sinod în anul curent. Pentru înv. primar sânt inserate manualele de Pr. I. Mihălcescu și Dr. P. Barbu pentru primele patru clase, și ale subscrișului pentru toate 7 clasele.

În fruntea revistei însă era afișată reclama editorului Pavel Suru, din București, în care afirmă că manualele autorilor Pr. Mihălcescu și Dr. P. Barbu „sânt singurele manuale în conformitate cu programa Sf. Sinod”.

Faptul acesta contradictoriu pe mulți cetitori i-a pus în nedumerire, năpădindu-mă cu întrebări, că: se poate ca manualele mele să nu fie aprobate pe baza programei Sf. Sinod?

Pentru a liniști pe P. C. Catiheți, în interesul învățământului, cu învoirea P. O. Redacțiunii, dau răspunsul: Afirmarea editorului P. Suru nu corespunde adevărului; după ce se știe, că Sf. Sinod, aproabă numai manualele de religie luate pe baza programei analitice votată de Sf. Sinod.

Pr. Nicolae Crișmariu

însemnate. Asupra acestei cărți valoase, fiecare preot a făcut dare de seamă.

Urmează raportul asupra cărții catihetice: de Dum. Călugăr, „Hristos în Școală”, raport prezentat de preoții: P. Pătăru și I. Gligor.

După masă la ora 3, în continuarea ședinței, părintele Gh. Marcu și-a desvoltat conferința: „Preotul ca factor cultural în mijlocul poporului său”, arătând modul de activitate a preotului în cadrul societății „Sf. Gheorghe”, Reuniunii femeilor, „Casei culturale” și a societății culturale „Astra”.

La urmă P. C. protopop I. Crăciun dă mai multe îndrumări pastorale și administrative, dorind succes preoțimii în lucrarea ei misionară.

Pr. Maier Miron

— Duminecă, 10 I. c., s'a ținut în comuna Coveș, Târnavă-mare, cercul religios Ighiș, sub președinția părintelui Romul Constantinescu.

Au participat preoții din comunele: Bărghiș, Delișor și Vecerd, și păr. protoereu Emil Păcală din Agnita.

Clopoțele, cu glas metalic, chemau credincioșii să asculte frumusețea sfintei liturghii.

Serviciul divin s'a oficiat în sobor, ear răspunsurile s'au dat de corul școlii.

Predica, după sf. liturghie, reliefează, dragostea ca virtute de însemnătate capitală.

Părintele Langa, predicatorul, s'a dovedit un bun și inteligent păstor.

La vecernie predică inv. preot Ilarion Munteanu, despre: Creștinism și naționalism, cu multe argumente, abil alese.

Părintele protoereu arată valoarea credinței și minunile ce se săvârșesc, având punct de rezim credința fermă.

Activitatea, desfășurată de cercul religios, este o dovadă că preoțimea noastră își împlinește cu sfințenie datoria pentru ridicarea culturală și religioasă a satelor ardelenesti.

Ioan Moga, inv. director.

— Joi 7 Noembrie a. c., s'a ținut în Sighișoara conferința de toamnă a preoțimii, din acest tract protopopesc, sub conducerea P. C. Păr. Emilian Stoica.

După slujba invocării Sf. Duh în capela liceului, la ora 8 jum., a urmat predarea lecțiilor la școala primară de fete: cl. VI, „Sf. Ap. Pavel”, de părintele Sabin Dobre (Șaș), iar la cl. VII-a „Relațiile dintre biserică din Ardeal și cea din Principate”, de păr. Simion Radu din (I. G. Duca), — ambele reușite.

O vie discuție a deschis subiectul totdeauna actual: Educația religioasă a tineretului în casa părintească, în grădinițe, sc. primară, superioară și soc. „Sf. Gheorghe”, al cărui referent oficial este păr. Gh. Dănilă (Boiu). La discuție ia cuvânt mare parte din preoțime.

Urmează mai multe dări de seamă: 1. Asupra lucrării Păr. Șt. Meteș, prezentate în scris de toți membrii conferinței; 2. D. Făgărășanu, „Tânărul...” (vol. II) de Păr. Gh. Tohăneanu (Hendorf); 3. Dr. N. Popoviciu, „Epicleza euharistică”, de Păr. A. Marian (Uilac); 4. S. Bulgacofi, „Ortodoxia”, de Păr. Alex. Talabă (Teline); 5. „Dare de seamă asupra vieții și mișcării literare religioase din ultimul an”, disertație de Păr. Simion Radu, — lucrarea este bogată în informații, expune limpede duhul vremii.

Se stabilesc programele de activitate pentru iarnă ale cercurilor pastorale și cele de activitate individuală, apoi se fac mai multe comunicări presidiale.

În urmă se hotărăște, în numele preoțimii tinere din acest an, să se aducă la cunoștință I. P. Sf. Mitropolit Nicolae starea grea, în care trăiește ea, rugând pe înaltul ierarh să intervină ca măcar cu 1 Ianuar 1936 preoții să primească acel neînsemnat salariu care, în vremile grele de azi, i-ar spori râvna spre sfântul apostolat.*

* Luând informații dela locul competent, am aflat că s'au înaintat în reșeșite rânduri memoriile la dl. Prim-ministru, la Ministerul cultelor și la cel al Finanțelor, și a făcut intervenții speciale I. P. Sf. Sa, în chestiunea aceasta. N. R.

A doua zi, 8 Nov. a. c., în capela liceului din loc, după predica ocazională a catihetului Z. Oancea, se ține adunarea FOR-ului din tract, sub conducerea neobositului director Horia Teculescu.

În cuvântul său de deschidere invoacă figura mitropolitului de acum 300 de ani, Varlaam al Moldovei, a cărui „Cazanie” o răsfoește în fața tuturor. Duhul lui de ortodoxă credință se cade să-l activăm în rândurile noastre, „oameni ai bisericii și preoți ai științei”, ca să coborâm în lume „Impărăția lui Dumnezeu”, mai curând.

După darea de seamă asupra trecutei activități, urmează conferința: „Naționalism și ortodoxie” de I. Limbeanu catihet în loc. La ora 4 p. m. se ține adunarea cu „Oastea Domnului”. Dar.

Impăcarea dintre ierarhii ruși. — În luna Octombrie a. c. s'a ținut, în Carloviț, sinodul arhieresc rus pentru discutarea chestiunilor actuale din viața bisericească a rușilor din străinătate.

Hotărârile acestui sinod sunt foarte importante pentru biserica rusească din străinătate, ca și pentru biserica ortodoxă în general.

Încă la primele ședințe s'a pus chestiunea reconcilierii ierarhiei rusești. În scopul acesta fuseseră invitați și sosiseră la Sinod mitropolitul Evloghie din Paris și Teofil din America. Conferința s'a deschis sub președinția patriarhului sârb, Varnava. După un schimb de păreri asupra tuturor chestiunilor bisericești, mitropolitii Evloghie și-au dat consimțământul să se unească cu sinodul arhieresc. Mitropolitul Evloghie, care nu recunoștea până acum acest sinod arhieresc condus de mitropolitul Antonie de Kiev, s'a atașat acum sinodului cu condiția ca el să rămână și mai departe exarh al patriarhului din Constantinopol până la regularizarea definitivă a acestei chestiuni. (G. Asnik" din 14 Noemv. 1935).

În toamna aceasta s'a sfințit la Praga catedrala cehilor ortodocși de către mitropolitul sârb din Zagreb, Dositei, de un mitropolit rus și de episcopul ceh Gorazd. Catedrala aceasta este fosta biserică Carol-Borromeus, adaptată pentru trebuințele cultului ortodox.

Săpăturile din palatul împăraților bizantini. — Se știa până acum din izvoarele scrise că fostul palat al împăraților bizantini care a servit ca reședință până în veacul 12, când reședința împărătească s'a mutat în palatul Vlachernelor, se întindea pe unde este azi uriașa moschee Sultan-Ahmed, nu departe de Sfânta Sofie și de Seraiul sultanilor.

Se știa că acest palat a constat din 4 părți. În apropiere de locul unde e acum moscheea Sultan-Ahmed, se afla partea cea mai veche a palatului, zidită de împăratul Constantin cel Mare. De această parte era legat printr'o poartă hipodromul, locul de distracții al poporului din Bizanț. Spre sud-est era așezat așanumitul *hrisotriclinos* (palatul de aur) zidit de Iustin II pe la sfârșitul veacului VI și *triconchon* (casa cu trei arcade) zidită de ultimul împărat iconoclast în al doilea pătrar al veacului IX. La o mică depărtare spre nord-est se ridica *Magnauvra*, zidită tot de Constantin cel Mare și utilizată în deosebi pentru primirea ambasadurilor și pentru alegerea patriarhului.

Nenumărate coridoare, săli, camere și biserici legau aceste grupe de clădiri între olaltă și formează pentru istoricii și arheologii, cari încearcă să stabilească topografia palatului numai pe baza documentelor scrise, o enigmă aproape insolubilă.

Din fericire însă în ultimul timp au început să se facă săpături cari au dus la unele rezultate și se speră că în curând ele vor scoate de sub pământ întreaga icoană a complicatului și neînchipuit de luxosului palat al împăraților bizantini.

În vara acestui an (1935) săpăturile acestea conduse de prof. I. H. Baxter au scos la iveală un coridor lung de vreo 130 jarzi pătrați (și încă nu i s'a dat de capăt), care se presupune că e unul din nenumăratele coridoare și gânduri din interiorul palatului cari legau singuraticile clădiri între olaltă. Poate să fie pasagiul celor 40 de sfinți, care mergea pe lângă Hrisotriclinos. În orice caz e un coridor din apropierea odăilor private ale persoanelor împărătești. Cătră sud coridorul avea vedere deschisă printre colonade, spre mare și spre soare.

Coridorul e acoperit întreg cu mozaicuri ce datează de prin v. V—VI.

Din punct de vedere al scenelor reprezentate, mozaicul se împarte în 3 secțiuni. Prima secțiune reprezintă o scenă de vânatoare: 4 câni, împodobii cu zgărzi, fugărăsc un iepure; în continuare se văd 2 copii, dintre cari unul întinde mâinile spre iepure, iar altul ține un câne. Un pom desparte copiii de un vultur. Urmează apoi o maimuță și un copil care păzește 2 rațe.

Secțiunea a doua reprezintă o luptă între un leu și un bou, apoi un urs într'un pom, două pantere cari sfășie o gazelă, o mamă liniștită, un câne lătrând și un cerb înfășurat de un șarpe care-l ucide. În sectorul al 3-lea se văd 4 cai și lângă ei un om care cântă într'un instrument asemănător cu mandolina. Apoi un concurs în hipodrom.

Petricilele din mozaic sunt de vreo 30 de culori de nuanțele cele mai fine și mai delicate.

(După referatul prof. I. H. Baxter, publicat în Neue Freie Presse, din 26 și 29 Oct. a. c.)

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a participat în ziua de 15 Noembrie la solemnitatea deschiderii corpurilor legiuitoare la București. În ziua de 18 c. I. P. Sf. Sa a călătorit din nou la București pentru rezolvirea unor chestiuni bisericești, iar în 20 c. s'a întors la reședință.

† Protopopul Fabriciu Manuilă al Lipovei, fost senator și membru în corporațiile noastre bisericești, a fost înmormântat cu mare evlavie și adânci păreri de rău, în 13 I. c. în cimitirul din Lipova. O figură aleasă a bisericii și a neamului nostru din Ardeal, un vrednic păstor și intransigent român dispăre prin moartea protoiereului Manuilă. Biserici și școale confesionale, din întreg protopopiatul, în fruntea căruia a stat un sfert de veac, s'au înălțat din inițiativa și stăruințele sale neobosite. În mormântarea i s'a făcut cu deosebită cinste: PP. SS. LL. episcopul Vasile al Caransebeșului și arhierul Andrei dela Oradea, asistați de protopopi și preoți, au săvârșit prohodul în monumentală biserică din Lipova. Dumnezeu să-i facă parte de odihna dreptilor!

„Constantin Brâncoveanu”, frumoasa realizare de muzică sacră a compozitorului Sabin Drăgoiu, s'a cântat Duminecă la opera din București, în a treia audiere, primită cu însuflețire și evlavie, ca la premieră.

Cercul studenților teologi ardeleni „A. Șaguna” din Cernăuți și-a ales, în adunarea generală ordinară din 14 Noembrie 1935, — pentru anul 1935—1936, — următorul comitet: președinte: Corneliu I. Sârbu; vicepreședinte: Ioan Petrița; secretar general: Val. V. Greavu; secretar de ședințe: Nicolae Fara; casier: Adam Borșei; econom-arhivar: Ioan Lașiță; președintele secției literare-muzicale: Traian Bursaș; cenzori: Virgil Cosma, Partenie Petrescu și Ioan Bran.

Motiv de despărțire. Jocul de cărți este o patimă ce se răspândește tot mai mult și în cercul femeilor intelectuale, îm-

pedecându-le să se intereseze de obligațiile lor în ale căsniciei. Se vestește acum din capitala Ungariei, că acolo, la Budapesta, s'au desfășurat în anul trecut, în mod legal, 54 de căsnicii din pricina jocului de bridge. În fiecare caz, soții erau ceice intentau acțiunile, pentru motivul că nevestele lor sânt atât de pasionate după jocul cărților, încât nu le mai rămâne vreme d'a se ocupa cu treburile de gospodărie familială.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 24 Noembrie 1935, va predica părintele Gh. Secaș.

Serie de conferințe. Frăția Ortodoxă Română, Sibiu, organizează în Aula Academiei teologice „Andreiane”, ora 8 seara, o serie de conferințe. Mercuri 27 Noembrie: Incerări de înfrățire între biserici, de prot. Tr. Scorobef, consilier arhieriscopesc. — Luni 2 Decembrie: Confesiunile în imperiul roman, de prof. Silviu Cosma, dela liceul „Gh. Lazăr”. — Mercuri 4 Dec.: Portrete de tineri din Evanghelie, de prot. Nicolae Colan, rectorul Academiei teologice. — Mercuri 11 Dec.: Granițele puterilor omenești, de inginer Gheorghe Brânduș. — Luni 16 Dec.: Miia creștină, de Pr. Dr. Nicolae Popoviciu, profesor la Academia teologică. — Mercuri 18 Dec.: Din trecutul bisericii ortodoxe, de Ioan Sandu, directorul școlii normale „A. Șaguna”. — Conferințele se vor încadra în declamări și coruri ale Academiei teologice, Reuniunii meseriașilor români, Școalelor normale de fete și băieți, și ale Școlii primare de aplicație. — On. public e rugat să sprijinească această manifestare creștinească. — Intrarea gratuită.

Primăria municipiului Sibiu aduce la cunoștință, că în 25 Noembrie 1935 încep cursurile școlii de apărare pasivă de pe teritoriul municipiului Sibiu. La aceste cursuri va participa întreg personalul încadrat în formațiunile de apărare pasivă, și anume cu sectorul căruia aparține și în locul designat. Cursurile se țin în continuare de 2 ori pe săptămână. Ora următoare de curs se va publica în sală, deodată cu programul. Participarea la cursuri este obligatorie. Celor cari vor lipsi nemotivat, li se vor aplica sancțiunile prevăzute de lege. Alte amănunte în afișe.

Duminecă, în 24 Noembrie 1935, ora 6 seara, va conferința, în sala mare a județului Sibiu, dl. profesor universitar Valeriu Bologa despre subiectul: Dela medicina veche la cea de astăzi.

Nr. 1860, 1930

(25) 1—1

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portarel de pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziei Nr. 10172/1935 și Nr. G. II 10917, 1935 a judecătoriei Mixte Sibiu în favorul reclamantului Ștefan Moga reprez. prin avocatul Dr. George Măcelar, pentru încasarea creanței de 8.900 Lei și accesorii se fixează termen de licitație 11 Decembrie 1935 ora 11 a. m. la fața locului în Săcădate la locuința urmăriiului, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară 1 pian, dulap pentru haine, o masă de scris bună, mașină de cusut, și 3 stupi în valoare de 9.800 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat, face 8.900 Lei capital, dobânzile legale socotind din 1 Octombrie 1932, iar spesele până acum stabilite de 2.963 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost sechestrate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul art. XLI 1908 § 20.

Sibiu la 14 Noembrie 1935.

Dr. Baku,
portarel.

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul

Telegraful Român